

СИЛАБУС КУРСУ

" КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ "

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність – 052 Політологія

Освітньо-професійна програма – «Міжнародні та регіональні політичні комунікації»

Рік навчання: III, семестр: VI

Кількість кредитів ECTS – 5, мова викладання – українська.

КЕРІВНИК КУРСУ: к. філол. н, доцент кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності ЗУНУ **Ольга БЛАШКІВ**

Контактна інформація: o.blashkiv@wunu.edu.ua

АНОТАЦІЯ

Спілкування впливає на всі фактори нашого життя. Незалежно від того, чи працюємо ми в діловому співтоваристві, зміцнюючи свої особисті стосунки, чи просто прагнемо підвищити комфорт у спілкуванні з іншими людьми в цілому. Ефективне спілкування – це ваш міст від потенційно небезпечних непорозумінь до особистого та професійного успіху.

Хоча у спілкуванні вирізняють багато аспектів (включаючи словесну взаємодію, невербальні підказки та, власне, використання технологій для максимального впливу), є кілька важливих основ, які сприяють ефективності комунікативного процесу. В сучасних лінгвістичних дослідженнях ефективності комунікації простежується тенденція розглядати мовленнєве спілкування в руслі прогнозування мовленнєвих дій. Таким чином мовленнєве спілкування досліджується в аспекті загальної стратегії (з огляду на мету) і конкретної тактики (з огляду на досягнення цієї мети). Стратегічне і тактичне прогнозування вербальних висловлювань постає як свідоме завдання мовця. У різних типах дискурсу (політичному, рекламному, педагогічному тощо) мовленнєве планування досягає рівня технологій.

Науковцями здійснено чимало спроб виявити різноманітні комунікативні стратегії та класифікувати їх, описати тактико-стратегічний репертуар комунікантів у різних дискурсах. Навчальна дисципліна “Комунікативні стратегії та комунікаційні технології ” належить до вибіркового дисциплін і покликана описати комунікативні стратегії і тактики у різноманітних ситуаціях, що дасть змогу слухачам курсу сформулювати модель гармонійної мовленнєвої поведінки.

СТРУКТУРА КУРСУ

№ п/п	Тема	Результати навчання	Завдання
-------	------	---------------------	----------

1	1. Комунікація як мовленнєва діяльність	Знати: <ul style="list-style-type: none"> загальне поняття про мовленнєве спілкування; функції спілкування моделі спілкування. Розуміти <ul style="list-style-type: none"> спілкування як діяльність. типи спілкування. спілкування як взаємодію. спілкування як обмін інформацією. 	Тести, питання
2	2 Фактори процесу комунікації	Знати: <ul style="list-style-type: none"> елементарні компоненти і засоби комунікації. <ul style="list-style-type: none"> канали комунікації. комунікативний шум. комунікативні ресурси (мовний код та невербальні компоненти спілкування). Розуміти: <ul style="list-style-type: none"> Ситуативний контекст спілкування. Зворотній зв'язок у комунікації. 	Питання, тести
3	3. Продуктування і сприйняття мовлення у спілкуванні	Знати і розуміти: <ul style="list-style-type: none"> поняття про мовленнєвий акт. моделі, етапи і рівні породження мовлення. моделювання процесу сприйняття мовлення. слухання і його роль у комунікації. зворотний зв'язок. прагматичні аспекти комунікації. компоненти комунікативного акту, пов'язані з учасниками спілкування. гендерні аспекти спілкування. комунікативні інтенції. 	Питання, тести
4	4. Проблема комунікативної взаємодії в комунікології	Розуміти і розрізнити: <ul style="list-style-type: none"> Комунікативна взаємодія - інтеракція. Головні аксіоми комунікативної взаємодії. Типи комунікативної взаємодії. Умотивованість й інтенційність комунікативної взаємодії; Знати: <ul style="list-style-type: none"> проблеми стратегій і тактик комунікації; комунікативний кодекс. Закони і правила комунікативної взаємодії; стратегії дотримання або свідомого порушення максимум (правил) принципу мовленнєвої кооперації. 	Проблемні завдання, питання
5	5. Мовленнєвий акт і дискурс як одиниці організації мовного коду в комунікації	Розуміти: <ul style="list-style-type: none"> теорію мовленнєвих актів у риторичному аспекті; дискурс як одиницю комунікації. 	Питання, тести

		<ul style="list-style-type: none"> • відмінність дискурсу від тексту; • категорію інтерактивності (телеологічності) дискурсу; • категорію континууму та антропоцентричності; • категорію інформативності. • фактуальну та змістовно-концептуальну інформацію в дискурсі; • категорію оцінки. • види оцінок. <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стратегії вибору релевантного типу/виду мовленнєвого акту; • типи дискурсу; • засоби вираження основних антропоцентрів дискурсу; • прагматичну зв'язність елементів дискурсу. <p>Розрізняти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • мовленнєвий акт. • локуцію, іллокуцію, перлокуцію; • текстово-дискурсивні категорії: цілісність, інформативність, дискретність, членованість, когерентність, континуум; • експліцитні та імпліцитні засоби вираження концептуальної інформації. 	
6	6. Соціолінгвістичні аспекти діалогічної взаємодії в дискурсі	<p>Знати і розрізняти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стратегію і тактику спілкування; • маніпулювання та актуалізація у спілкуванні; • конгруентність; • рефреймінг; • полеміку у спілкуванні; • техніку аргументації; • конфліктні ситуації та методи їх розв'язання; • механізми взаєморозуміння у спілкуванні. <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теорію лінгвістичної ввічливості • стратегії збереження обличчя мовця і адресата: прийнятності сказаного, мінімізації фактору нав'язування, врахування соціальної дистанції між мовцем і адресатом, соціального статусу мовця і адресата, контактної зони під час спілкування. 	Проблемні завдання, питання
7	7. Висловлювання як одиниця мовленнєвої поведінки і контекст	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вербальний і ситуативний контекст. • стратегії використання фактору контексту для розуміння змісту, закладеного мовцем у висловлювання. • лексичні і фразеологічні конфліктогени. • морфологічні засоби конфліктного спілкування. • конфліктогенні комунікативні одиниці. 	Проблемні завдання, питання

8	8. Комунікативні стратегії і тактики різних типів дискурсу	Знати <ul style="list-style-type: none"> • типи стратегій; • логічні та психологічні тактики • основні стратегії ввічливості Д. Ліча. девіації; • стратегії негативної та позитивної ввічливості П. Браун і С. Левінзона. девіації; • теорію релевантності; • вербальні/невербальні, кодовані/некодовані остенсивні (помітні для адресата) стимули; • стратегії використання означених стимулів для передачі наміру мовця. • принцип кооперації Г. П. Грайса. Розуміти: <ul style="list-style-type: none"> • максимум кількості. • максимум якості. • максимум релевантності. • максимум способу (манери) мовленнєвої поведінки. • конфлікт максимум. 	кейси
9	9. Сутність та природа комунікативних девіацій	Розуміти <ul style="list-style-type: none"> • поняття комунікативної невдачі. • комунікативний саботаж. Знати: <ul style="list-style-type: none"> • типологію комунікативних девіацій. • причини комунікативних невдач з огляду порушення параметрів комунікативної ситуації (за Д.Хаймсом) • ознаки і причини неуспішної мовної комунікації. • типологію комунікативних невдач. • правила спілкування. • способи нейтралізації та запобігання конфліктній комунікації. 	Питання, тести
10	10. Комунікаційні технології. психологічні аспекти комунікаційних технологій	Знати і розуміти: <ul style="list-style-type: none"> • поняття технології. • соціальні технології. • символічна організація комунікації. • візуальна організація комунікативного простору. • подієва організація та івенто-менеджмент. • міфологічна організація. • комунікативна організація. 	Проблемні завдання, тести, кейси
11	11. Технологія підготовки та проведення переговорів	Знати і розуміти: <ul style="list-style-type: none"> • зміст поняття «переговори». • структуру переговорів. • етапи підготовки і проведення переговорів. • правила проведення успішних переговорів. • характеристику стилів переговорів: позиційний торг та гарвардська модель. • організацію і проведення процесу переговорів. • підготовку сторін до переговорів (місце 	Проблемні завдання, тести, кейси

		<p>проведення та облаштування).</p> <ul style="list-style-type: none"> • процес переговорів. • експертну консультація. • технічні прийоми, які використовуються під час ведення переговорів: перефразування, техніка «так-ні», уточнення, вербалізація, резюмування, «Я-висловлення», прийом «Відходу», прийом «Вичікування», прийом «Затягування», прийом «Висування вимог в останню хвилину», прийом «Подвійне тлумачення», техніка взаємодії щодо ідентифікації типу людей тощо. • прийоми тиску у переговорах. • особливості ведення переговорів у конфліктних ситуаціях професійної діяльності. 	
12	12. Комунікативні технології пропаганди	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пропагандистські комунікації: поняття, структуру, функції. • моделі сучасної пропаганди. • пропагандистський аналіз. • технології і методи пропаганди. • пропагандистські кампанії (промивання мізків). • техніки нейролінгвістичного програмування. 	Презентації
13	13. Технології інформаційних війн	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • психологічні операції в конфліктах другої пол. ХХ ст. • «Холодну війну» як подальший розвиток концепції психологічної війни. • інформаційні війни як війни інформаційної епохи. • форми та способи ведення інформаційної боротьби. • психологічну і кібернетичну війни як складові інформаційної війни. • інформаційну зброю і технології її використання. <p>об'єкти впливу і класифікація спеціальних інформаційних операцій.</p>	Проблемні завдання, питання
14	14. Комунікативні технології конструювання реальності (медіація)	<p>Розуміти і розмежовувати</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повсякденність як об'єкт комунікативних технологій. • Проблема конструювання повсякденності. • Повсякденність в культурі постмодернізму. • Технології повсякдення. • Конструювання новин. 	Групові проекти

ЛІТЕРАТУРА

1. Баловсяк Н. Анонімні та офіційні Telegram-канали в Україні: аналіз популярності під час гібридної війни Київський національний університет імені Тараса Шевченка 2025. URL:<https://cimc.knu.ua/uk/article/view/3826/3349>
2. Баловсяк Н. Популярність і поширення контенту у воєнному телеграм-просторі України URL:<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1d511541-335c-44ad-9804-f95b8d657f44/content>
3. Буряк Є.В., Йохна М.А., Царук І.М. Стратегії управління організаційними змінами у цифрову епоху в Україні. Актуальні питання економічних наук. 2025. С.1-24.
4. Галушак О. Я., Галушак М. П., Машлій Г. Б. Цифровізація в Україні: еволюційні перетворення. Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету, 2023. Т. 81, № 2. С.155–163. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/41209>
5. XIV Міжнародна наукова конференція: «Інформація, комунікація, суспільство 2025: ICS-2025». – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2025. URL: https://skid.lpnu.ua/wp-content/uploads/2025/05/ICS2025_Proceedings.pdf
6. Іванова Т., Цукор Л. EDU-AI: методика використання ШІ для викладачів комунікативного циклу : практичний посібник/ за загал. ред. В. Іванова. К. : Центр вільної преси, 2025. 186 с.
7. Кравчук Н.О., Римар О.Г., Бортнік Н.В. Цифрова економіка як один із напрямів розвитку повоєнної економіки України. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2023. Т. 21, Вип. 3(52). С. 155–169. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/275799>
8. Сандул Я. М. Начасні етапи цифрового сценарію розвитку України. Juris Europensis Scientia. 2023. Вип. 1. С. 104-108. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/1_2023/20.pdf
9. Deniz Gündüz, Zhijin Qin, Inaki Estella Aguerri, Harpreet Dhillon, Zhaohui Yang, Aylin Yener, Kai Kit Wong, Chan-Byoung Chae Beyond Transmitting Bits: Context, Semantics and Task-Oriented Communications URL:https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10162483/1/Semantic_JSAC_SI_submitted.pdf
10. Choi J., Loke S., Park J. A Unified View on Semantic Information and Communication: A Probabilistic Logic Approach. 2022. URL:<https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?arnumber=9982440>

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Середовище в аудиторії є дружнім, доброзичливим, комфортним, творчим, відкритим до конструктивної критики, спрямованим на самовдосконалення особистості.
- Курс передбачає як індивідуальну роботу, так і роботу в команді.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в зазначений термін.
- Якщо студент відсутній на занятті з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над проектом не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими, оригінальними.

ОЦІНЮВАННЯ

Для заліку

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
Оцінка визначається як середнє арифметичне з усіх оцінок отриманих за теми на	Модульна робота письмова робота. Тестові завдання	Оцінка визначається як середнє арифметичне з усіх оцінок отриманих за теми на	Модульна робота письмова робота. Тестові завдання	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне

практичних заняттях		практичних заняттях		під час виконання тренінгу	оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи
------------------------	--	------------------------	--	----------------------------------	---

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	дуже добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом